

Cum ar putea pierde România un miliard de euro din neexploatarea unei surse de finanțare cu zero costuri?

Tranzacționarea certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră este deocamdată o mare necunoscută pentru companiile locale, care pierd astfel, în plină criză, sute de milioane de euro care stau gratis, la dispoziția fiecărei unități.

ROXANA PETRESCU

POTRIVIT informațiilor primite de la Ministerul Mediului, 229 de companii românești fac parte din Planul Național de Alocare al României în perioada 2008-2012. Rafinării, fabrici de ciment, de fabricare a sticlei, ceramicii sau hârtiei fac toate parte din această schemă.

Aceste companii, în funcție de gradul de poluare, primesc anual un număr de certificate de emisii. Certificatele pe care nu le consumă le pot vinde și astfel pot face rost de bani pentru susținerea anumitor programe de investiții. Cum criza a lovit în activitatea de producție a majorității companiilor, numărul de certificate de emisii disponibile este în creștere, numai că tocmai acest lucru ar putea duce la scăderea prețului certificatelor.

„Numărul total de certificate alocate companiilor din România, acoperite de schema de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră a fost de 349.671.593 de certificate, reprezentând aproximativ 69.934.319 certificate anual în perioada 2008-2012”, spun reprezentanții Ministerului Mediului.

Certificatele sunt alocate companiilor în mod gratuit până în 2012, după care acestea vor trebui cumpărate de pe piață.

O companie, dacă vrea să-și vândă certificatele în surplus, fie poate să apeleze la serviciile unei companii specializate în acest domeniu, fie se poate înregistra pe bursa de profil Bluenext (membru al NYSE).

Problema este că în România, anul trecut circa 20 de milioane de certificate nu au fost utilizate, au fost un surplus, iar cum nu au fost folosite, acești bani s-au pierdut, potrivit reprezentanților Pravda Capital, o companie din Cehia, specializată în tranzacțiile cu emisii de CO₂. Concret, dacă firmele ar fi vândut, de exemplu, în septembrie acest surplus de certificate ar fi făcut rost de 500 de milioane de euro, fonduri de finanțare gratuite, în contextul în care prețul unui certificat era de 25 de euro.

Acum însă, prețurile au scăzut și au ajuns la 11,7 euro pe certificat, ceea ce înseamnă că firmele românești au pierdut într-un an peste 250 de milioane de euro, doar pentru că nu au știut când să-și tranzacționeze certificatele. Mai mult, dacă acest preț se va păstra, deși analiștii spun că va continua să scadă, până la sfârșitul perioadei de alocare, adică 2012, pierderile companiilor din România se vor ridica la circa un miliard de euro, dacă nivelul de certificate nefolosite va rămâne constant, bani care ar fi putut fi folosiți pentru rețehnologizări, achiziții sau salarii.

De ce se întâmplă totuși aceste lucruri?

„Suntem prezenți pe piața locală de circa patru luni, iar din discuțiile pe care le-am avut

până acum cu diferite companii reiese o reticență majoră a acestora în a accesa aceste fonduri care rămân până la urmă neutilizate. Practic, fiecare companie stă cu o bancă în interior, dar cu toate acestea fondurile care pot fi accesate din vânzarea certificatelor de CO₂ rămân neatinse. Am întâlnit companii care ne-au spus: Operăm pe această piață în beznă și de aceea nu avem curaj să tranzacționăm. Preferăm să strângem certificatele și poate să le vindem în 2013, la sfârșitul perioadei”, spune Jan Pravda, directorul general al Pravda Capital. Compania și-a deschis recent și un birou pe piața

locală și deja a început discuțiile cu anumite companii. Această așteptare până în 2013 ar putea fi însă penalizată, ținând cont de faptul că acum prețurile la certificate sunt pe o pantă descendentă, iar nevoia de investiții în cazul multor companii este stringentă. După anul 2013, aceste certificate de emisii nu vor mai fi acordate gratuit, iar companiile vor fi obligate să-și cumpere necesarul.

În afară de companiile care nu cunosc foarte bine avantajele tranzacționării certificatelor de emisii, mai sunt și unele companii care consideră că în unele cazuri câștigurile sunt prea mici pentru a fi luate în seamă.

„În cazul unei companii cu care ne-am întâlnit, le-am explicat că și la o diferență de 0,2 euro de preț ar putea câștiga 20.000 de euro. Răspunsul primit a fost că 20.000 nu contează prea mult, chiar dacă cu banii aștia și-ar plăti salarii pe o lună”, mai spune Pravda.

Interesul pentru aceste fonduri este totuși afișat la nivelul Ministerului Economiei. Instituția a elaborat un proiect prin care intenționează să gestioneze tranzacțiile cu certificate de emisii de gaze cu efecte de seră, operațiuni din care apreciază că ar putea aduce la bugetul de stat între 1,25 mld. euro și 2,5 mld. euro.

Această situație de surplus pe piață a mai existat în 2006, când prețul certificatelor de emisii a ajuns și la nivelul zero, nivel estimat de brokerii de la Pravda Capital pentru prima dată, dar de atunci piața și-a revenit, la nivelul UE existând în prezent o piață de 50 de miliarde de euro a certificatelor de CO₂.

„Fiecare țară primește aceste certificate în funcție de negocierile pe care le are cu Comisia Europeană și mai departe alocarea acestora pe companii depinde tot de fiecare țară în parte. Deși este paradoxal, de obicei cei mai mari poluatori primesc și cel mai mare număr de certificate”, mai spune Pravda.

Cu toate acestea, sunt și unele cazuri în care companii foarte mari nu primesc necesarul de certificate, cum a fost și cazul Rompetrol Rafinare de anul trecut, care a dat în judecată Guvernul pentru alocarea unui număr foarte mic de certificate.

În cazul în care o companie depășește numărul de certificate alocat, adică poluează mai mult decât avea voie, ea este obligată să cumpere certificatele necesare de la companiile cu surplus și să plătească anumite penalizări. La sfârșitul fiecărui an de alocare, orice companie este obligată să depună la Agenția Națională de Protecție a Mediului un număr de certificate egal cu numărul de tone de CO₂ emise în atmosferă.

„Primul pas care trebuie făcut în acest sens este începerea tranzacționării certificatelor care nu sunt folosite”, mai spune Jan Pravda.

roxana.petrescu@zf.ro

229
firme

rafinării, fabrici de ciment, de sticlă sau de hârtie - ar putea beneficia de certificate de emisii.

250
mil. €

au pierdut anul trecut firmele românești din faptul că 20 de milioane de certificate nu au fost utilizate.

2,5
mld. €

suma maximă estimată de Ministerul Economiei ca venituri la bugetul de stat din tranzacții cu certificate verzi.

OPCOM, bursă de energie și de certificate de CO₂?

Reprezentanții OPCOM, bursa de energie din România, spun că intenționează să dezvolte și o platformă pentru tranzacționarea certificatelor de emisii de CO₂. „OPCOM continuă a se dezvolta în vederea extinderii portofoliului de produse, pregătirea în vederea lansării mediului de tranzacționare voluntară a certificatelor de emisii de CO₂ fiind parte a acestor demersuri. Mediile bursiere de tranzacționare a acestor certificate sunt proiectate și implementate astfel încât să asigure agenților economici aflați în excedent sau deficit în raport cu obligațiile referitoare la emisiile CO₂ posibilitatea de cumpărare sau vânzare a certificatelor la prețuri stabilite în regim concurențial, de piață”, spun reprezentanții OPCOM.